

Impressieverslag Bestuursbijeenkomst Stedenlink

29 augustus 2012, Kurhaus Den Haag

Aanwezig waren de wethouders van Enschede Marijke van Hees, Eindhoven Monique List, Helmond Jan van den Heuvel, Tilburg Erik de Ridder, Amersfoort Sebastiaan van 't Erve, Zoetermeer Patrick van Domburg, Rotterdam Korrie Louwes, Zaandam Corrie Noom en gedeputeerde Eric Koppe van provincie Limburg en Den Haag Rabin Baldewsingh.

Daarnaast waren aanwezig: Platform 31 Olof van de Wal (NiCis), Gemeente Den Haag, Jan Willem Duijzer, Hedwig Miessen, Ashwin Malahe, Stedenlink Arno Groenendijk en TNO Ida Haisma en Alwin Sixma (zie ook bijlage).

Op woensdag 29 augustus 2012 heeft de Haagse wethouder Rabin Baldewsingh een informele bestuursbijeenkomst georganiseerd over de Digitale Steden Agenda en het convenant Smarter Cities onder het genot van een maaltijd. Rond 18:30 uur verwelkomde wethouder Baldewsingh alle gasten. Vervolgens werd het woord gegeven aan de gespreksleider Ida Haisma innovatiedirecteur van TNO. Aan de wethouders en gedeputeerde werd gevraagd om zichzelf voor te stellen en kort de DSA-doelen en -activiteiten in hun stad toe te lichten. Uit deze ronde kwam onder meer het volgende naar voren:

“Gouden driehoek” (of vierhoek inclusief burgers)

Alle steden zijn bezig met de samenwerking in de Gouden driehoek waarbij de overheid, kennisinstellingen, en marktpartijen samenwerken aan een gezamenlijke opdracht. Nieuwe ideeën en projecten worden ondersteund vanuit maatschappelijke opgaven met als doel coalities te smeden tussen overheden, kennisinstellingen en bedrijven. TNO voegde hier aan toe dat burgers er als belangrijke groep is bijgekomen. Wethouder Monique List van Eindhoven bevestigde de samenwerking in de gouden driehoek met onder meer verschillende living labs gelinked aan Brainport Eindhoven. Wethouder Patrick van Domburg legde uit dat Zoetermeer veel met veiligheidsinstellingen, Siemens, Nutricia en een ICT-academie aan innovatie werkt. Wethouder Jan van den Heuvel van Helmond gaf aan het Stedenlink lidmaatschap in dit kader waardevol te vinden. Via Stedenlink is de samenwerking tussen de gemeente Helmond en Eindhoven/ Brainport gestart en is Helmond weer terug in de economische lift gekomen.

Open netwerks: FTTH/WIFI

De noodzaak van het verglazen van de steden is een onderwerp dat tijdens het bestuurseten vaker ter sprake is gekomen. Fiber to the home oftewel een glasvezel verbinding tot aan de woning, is een belangrijk onderwerp binnen de Digitale Steden Agenda, en speelt een belangrijke rol bij de voorgenomen digitalisering. Wethouder Sebastiaan van 't Erve opperde dat door de bevolkingsgroei in Amersfoort een steeds grotere vraag is naar

glasvezelverbindingen. Hierdoor zijn investeringen in een meer omvangrijk glasvezelnetwerk nodig. Door de aangekondigde bezuinigingen leek dit in de eerste instantie niet realiseerbaar. Maar door de burgers en belangengroepen die zich hiervoor hardmaakten is er een goede stap gemaakt naar de verglazing van Amersfoort. Ook wethouder Erik de Ridder benadrukte de noodzaak van verglazing, en gaf aan dat er in Tilburg een convenant op het gebied van glasvezel wordt opgesteld. De verschillende gemeenten hebben ieder hun eigen beleid (en samenwerkingsovereenkomsten met dezelfde investeerder), in de toekomst kan er gestreefd worden naar een gezamenlijk beleid op het gebied van FTTH.

Ook het aanbieden van WIFI netwerken komt de digitalisering ten goede. Wethouder Baldewsingh vertelde dat er in de Haagse binnenstad niet overal dekking is. Om dit te kunnen bewerkstelligen is er een samenwerking nodig tussen gemeentes, netwerkproviders en ondernemers. De gemeente kan deze dekking aanbieden op cruciale locaties zoals in de binnenstad. Bedrijven in de omgeving kunnen geïnformeerd worden over de voordelen die het bieden van gratis WIFI met zich meebrengt. Door goede samenwerking kan in de gemeente een groter gebied worden voorzien van WIFI.

Zorg

Een ander thema waarover werd door gediscussieerd is de Zorg. De gezondheid en zelfstandigheid van burgers kan verbeterd worden met de inzet van ICT. Corrie Noom vraagt aandacht voor de dienstverlening naar de mensen toe, omdat de vergrijzing tot steeds meer alleenstaanden leidt. Aandachtspunt is dat er gebruik wordt gemaakt van de al reeds aanwezige zorgsystemen en dat gemeenten niet teveel afhankelijk zijn van de reguliere providers zoals kpn, ziggo etc. Korrie Louwes geeft aan dat de gemeente Rotterdam twee zorg living labs heeft. Er heeft een succesvolle pilot in een zorginstelling in Rotterdam Zuid plaatsgevonden. Er gold een bottom up benadering, waarbij het initiatief aan de (markt-) partijen wordt gegeven. Nieuwe ideeën en projecten worden niet gefinancierd maar worden ondersteund vanuit maatschappelijke opgaven. De medewerking van de zorgverzekeraars (in dit geval Achmea) is cruciaal gebleken voor een vervolg. Binnen de groep rijst de vraag of er teveel pilots zijn. Marijke van Hees en Sebastiaan van 't Erve zijn geen voorstander van de term "pilot". Een alternatief en in Europees beleid opkomende woord is living lab. De aantrekkelijkheid van de naam blijkt een aandachtspunt. Bijvoorbeeld als de naam van een consortium, pilot of living lab gekoppeld is aan één specifieke stadsnaam kan het andere steden en partijen afstoten.

Toekomst Stedenlink

De Wethouder van Enschede en voorzitter van Stedenlink Marijke van Hees informeerde de aanwezigen over de Digitale Steden Agenda (DSA), en de trekkersrollen die door de steden worden vervuld: Eindhoven/Helmond (bedrijvige stad), Enschede (zorgende stad), Deventer (lerende stad), Amersfoort (groene stad), Tilburg (onze stad) en Den Haag (veilige stad). De

Digitale Steden Agenda heeft zowel een economische kant als een maatschappelijke kant. De Wethouder benadrukte dat ze blij is met dit “clubje”, maar dat het niet enkel beperkt moet blijven tot dit. Met trots kon Marijke van Hees melden dat er 21 gemeenten positief zijn over de DSA. Een groep hiervan is in een verder gevorderd stadium om zich aan te sluiten bij Stedenlink. De rol van Stedenlink en de gemeenten is om andere partijen aan te jagen maar niet (enkel) om te herontdekken. Er zijn meerdere partijen nodig om iets te kunnen bereiken. In hoeverre maatschappelijke organisaties zich ook kunnen aansluiten bij Stedenlink is nog niet besloten.

Massa maken

Er wordt veel tijd genomen voor het bespreken van de groei en verbreding van Stedenlink. Hoe groter het aantal leden hoe minder de daadkracht wordt is de verwachting. Het is moeilijk om in je eentje als wielrenner voor het peloton uitrijdend de wedstrijd te winnen. Je hebt hulp nodig van anderen om de finish als eerste te halen. Stedenlink kan zich ook gaan manifesteren als de koplopersgroep binnen het peloton, die veel vaker als eerste samen de finish haalt.

Gezamenlijk werd geconcludeerd dat een groter Stedenlink ook in daadkracht/slagkracht moet meegroeien. Er wordt gestreefd naar een betere effectiviteit in de samenwerking met het Ministerie van EL&I. De Rijksdraagkracht van Stedenlink moet vergroot worden. Als oplossingsrichting wordt een “stadslab” genoemd in alle G32 steden waar capaciteit, kennis en budget van de gouden driehoek wordt verzameld en aangejaagd ten behoeve van innovatie. Voorbeelden van stadslabs zijn Brainport Eindhoven en Innovation Motor Amsterdam. Andere oplossingsrichtingen die genoemd worden om massa te maken zijn meer samenwerking met KING en meer samenwerking tussen gemeenten bij inkoop. Er wordt veel door gemeenten ingekocht. Zij kunnen de gezamenlijke koopmacht vergroten door het delen van inkoopcontracten, opstellen van raamcontracten etc. Gedeputeerde Eric Koppe geeft aan dat shared services vanuit de Provincie als oplossingsrichting is gekozen in Limburg om innovatie te bevorderen.

Afsluiting

De voorbereidingen om het Smarter City Convenant te tekenen gaan in alle steden door. TNO wijst erop dat er naast bestuurlijk draagvlak er ook ambtelijke capaciteit nodig is in de steden. Verdere samenwerking met TNO is kansrijk. Zij beschikken over innovatiebudgetten.

De punten die hierboven staan beschreven worden meegenomen als bespreekpunten tijdens de smart city studiereis naar Barcelona.